

SF-SYDDJURS

K-valgprogram 2014 - 2017:

Herre i eget hus – nye mål

Valget i 2009 gav et stærkt SF i Syddjurs Kommune – og Syddjurs Kommune har i den efterfølgende periode opnået bemærkelsesværdige resultater:

- Vi har fået styr på økonomien og er herre i eget hus.
- Vi har en befolkningsmæssig tilvækst.
- Vi har høje tal for tilfredsheden i brugerundersøgelser for vores institutioner for børn, unge og ældre.
- Vi har flyttet klima- og energidagsordenen fra teori til handling

Forklaringen på de bemærkelsesværdige resultater skal findes i det samarbejde der er skabt i valgperioden. Der har været inddragelse af medarbejdere og ledelser i de svære processer med at få god service ud af færre penge. Der har været inddragelse af borgere i kommunale planer og projekter, hvor der har været stor borgerdeltagelse i debatter og synspunkter. Der er blevet lyttet og herefter truffet beslutninger, der har ført udviklingen i kommunen fremad.

SF har stået i spidsen for det samarbejdende folkestyre i byrådet. Et énstemmigt byråd stod bag valget af Kirstine Bille som borgmester og derfor er der også arbejdet hårdt for at skabe de bredest mulige flertal bag byrådets beslutninger.

I 2009 gik SF til valg på at få styr på økonomien i Syddjurs, så vi kunne blive herre i eget hus. Det er lykkedes – kommunen er ikke længere under administration. Dette skyldes ikke mindst medarbejdernes stærke inddragelse i den økonomiske planlægning og det medansvar de har påtaget sig.

Vi er herre i eget hus, men situationen er skrøbelig. Det kræver stadig omhu og stram styring at holde fast i resultatet. Men vi skal alligevel sætte os nye mål for de næste 4 års udvikling af Syddjurs Kommune.

Dette kommunalvalg er måske det vigtigste i kommunens historie. Skal den positive udvikling fortsættes og skal de næste fire år vise Syddjurs som en ambitiøs kommune med medarbejdere og borgere er stolte af at arbejde og bo i?

SF siger ja! Og en fortsat SF-ledelse af kommunen er den bedste garanti for at vi holder økonomien på sporet samtidig med at vi sætter os nye mål.

SF stiller med Kirstine Bille som Borgmester kandidat og nedenfor kan du læse mere detaljeret om de mål, vi sætter for Syddjurs – en kommune med ambitioner.

Syddjurs skal være blandt landets mest ambitiøse kommuner når det gælder

- kvalitet og borgernærhed i den kommunale service
- miljø, bæredygtighed og klima
- vækst i erhverv og job

Økonomisk ansvarlighed og demokratisk ledelse af kommunen

Syddjurs kommune har fået en stærkere økonomi i løbet af de sidste 4 år. Men kommunen står stadig over for store økonomiske udfordringer. Vi får flere ældre, der skal have en ordentlig service, der er brug for renovering af skoler og offentlige bygninger, investeringer i infrastruktur så kommunen hænger endnu bedre sammen. Og vi *skal* finde penge til at gøre kommunens service til borgene bedre endnu og først og fremmest så tæt på den enkelte borger som muligt.

Over for dette står stramme rammer, som giver meget begrænsede muligheder for vækst i den kommunale økonomi. Vi skal derfor skabe bedre og mere borgernær service gennem fornyelse og nye måder at løse opgaverne på. SF går til valg på et forslag om at Syddjurs på alle områder systematisk skal matche sig med de bedste kommuner i landet og ved at lære af disse erfaringer være i top-5 på alle områder inden udgangen af næste valgperiode.

SF's borgmester har stået i spidsen for en meget omfattende inddragelse af kommunens mange medarbejdere i forberedelsen af budgetterne og i udmøntningen af de økonomiske rammer.

Der har været inddragelse af borgere i kommunale planer og projekter, hvor der har været stor borgerdeltagelse i debatter og synspunkter. Der er blevet lyttet og herefter truffet beslutninger – og SF har i alle disse beslutninger sat hensynet til helhed og sammenhæng øverst.

Næsten enhver beslutning – det være sig anlæg af en vej, byggeri, vindmøller, biogasanlæg osv. – risikerer at komme på tværs af lokale borgere i det berørte område. Og de vil naturligt være imod sådanne beslutninger en gang imellem.

Her skal politikerne have mod til at træffe beslutninger, som tager hensyn til helheden og som støtter langsigtede mål for kommunens udvikling – SF har vist modet til at træffe sådanne beslutninger. Vi vil fortsætte med at udvide borgernes inddragelse i debatter og høringer – lytte til alle synspunkter og så træffe en beslutning når det er det, der skal til.

SF's borgmester har stået i spidsen for en modernisering af byrådets arbejde. Gennem flere tema-diskussioner har byrådet kunnet tage mere langsigtede og strategiske diskussioner. Vi vil videreudvikle dette arbejde, så der både for den administrative ledelse i kommunen, medarbejderne og borgerne bliver formuleret klare og visionære politiske prioriteringer, som sætter kursen for det daglige arbejde.

Udlicitering af kommunale opgaver bliver ofte præsenteret som en måde at få billigere og bedre service til borgerne. SF afviser ikke udlicitering som *en begrænset* mulighed.

Men SF forholder sig kritisk til udlicitering af især de ”bløde” områder. Der skal tages hensyn til medarbejdernes arbejdsforhold, kommunens muligheder for at sikre kvalitet i forhold til pris hele vejen igennem, en samlet vurdering af de kommunale

arbejdspladsers sammenhængskraft og evne til at løfte sociale opgaver (flexjob, nyttejob, seniorjob osv.) Private virksomheder tilskyndes til at udvise større social ansvarlighed og ikke kun se på bundlinjen. For kommunens drift *skal social ansvarlighed i bred forstand være højeste prioritet – også når det gælder evt. udlicitering.*

SF vil i den kommende periode arbejde for, at mulighederne for udvidet *samarbejde mellem kommuner* om løsning af opgaver undersøges og udvikles.

Kommunen har en stor forpligtigelse til at skaffe job til en række grupper (senior-job, flex job, nyttejob osv.) SF vil i den kommende periode arbejde for,

- at Syddjurs Kommune fortsat styrker denne indsats
- men *også*
- at besættelsen af sådanne job ikke sker på bekostning af overenskomstansatte medarbejdere

En sammenhængende kommune

Syddjurs er en kommune med mange muligheder for bosætning og udvikling. Den utrolig flotte natur, ofte i nærhed af vige, hav, søer eller vandløb, de varierede landskaber, placeringen tæt ved Østjyllands to største byer Aarhus og Randers og med nærhed til det østjyske motorvejsnet og for manges vedkommende også direkte til den østjyske længdebane giver muligheder for at vise kommunen som en attraktiv bosætningskommune. Disse forhold sammen med et meget stort antal overnatningssteder og mindst ti markante attraktioner i nærområdet bevirker, at rigtig mange turister gæster området, og der er herigennem også en god forudsætning for en præsentation af bosætningsmulighederne. Færgeforbindelsen Ebeltoft – Odden og lufthavnen i Tirstrup understreger og forøger forbindelserne ud til verden.

Styrkerne i lokalområderne skal bruges

Kommunen dækker over store forskelle i lokale forhold. Dette kan og skal også være en styrke. SF vil arbejde meget aktivt for visionen om en sammenhængende kommune. De forskellige områder har hver deres styrker og muligheder. Ved at bygge aktivt på disse styrker i lokalområderne kan vi skabe og udvikle en stærkere og bedre kommune. Vi skal se samlet på kommunens udviklingsmuligheder. Det er det der skaber en sammenhængende kommune.

Vi er overbeviste om, at borgerne er trætte af den Øst/Vest diskussion, som har præget den nuværende periode alt for meget. Ved en målrettet indsats for at styrke de forskellige lokalområder baseret på de lokale styrker, løfter vi både lokalområderne og hele kommunen. Vi skal have modet til at træffe politiske valg, som styrker helheden, også selv om det ikke ser ideelt ud på det snævre lokale plan. Ved at have ideer og visioner for både lokalområderne og hele kommunen og ved at inddrage borgerne aktivt i diskussionerne herom, vil folk også bedre kunne forstå, hvorfor det en gang imellem er nødvendigt at træffe valg, som tager hensyn til helheden.

Bosætning er grundlaget for videre udvikling. Attraktive boligmuligheder tiltrækker mennesker med nye ideer, ressourcer og erfaringer. Et af resultaterne viser sig også i, at det giver grundlag for nye arbejdspladser. I forbindelse med udlægning af nye udstykningsområder skal der tænkes på, at de skal være tiltrækningsmagneter for folk, der søger bosætningsmuligheder. Derfor bakker SF også op om ideerne med at udvikle 4 forskellige områder med hver deres karaktertræk og stærke sider.

Det Grønne Bånd omkring Grenaa-banen med stationsbyerne Hornslet, Mørke, Ryomgård og Kolind har mulighed at tiltrække bosætning, da der, ud over fine naturkvaliteter, er gode trafikforbindelser til de mange arbejdspladser i Aarhus- og Grenaaområdet og til de mange kulturelle tilbud, der findes i Aarhus. Ikke mindst Ryomgård har vist sig som et populært bosætningssted. En familie, der vælger at bosætte sig på Djursland, kan benytte banen til de daglige trafikbehov. Letbanen vil øge mulighederne. SF vil arbejde for, at Thorsager får et trinbræt og således bliver en del af Det Grønne Bånd. Hornsletområdet ligger perfekt for at tiltrække erhvervsvirksomheder. Området ligger for enden af motorvejen og tæt på erhvervsområderne i Risskov og Lystrup. SF vil arbejde aktivt for at sikre attraktive erhvervsgrunde i dette område.

Det Blå Bånd ved Kalø Vig med Rønde og Ugelbølle. Den sidste har vist sig som kommunens højdespringer i befolkningstilvækst (procentvis) i løbet af de sidste 12 år. Derfor er der også god ide i en planlægning af et nyt attraktivt boligområde ved Rodskov-Eskerød. Men det er oplagt, at det er et område med særlige naturværdier, hvor der skal planlægges med omtanke, omhu og efter en grundig debat. Rønde er centrum for uddannelser, der følger efter folkeskolen. Der er gode trafikforbindelser, der er en historisk tradition for uddannelsestilbud i området og de eksisterende uddannelsestilbud favner meget bredt. SF vil være opsøgende og støttende for nye tiltag på dette område, som vi var ved etableringen af Handelsskolens afdeling i Rønde. Derfor støtter SF også ideen om at udvikle en fælles-campus for yderlig at styrke dette uddannelsesmiljø. SF støtter, at "Det Blå Bånd" forlænges på Mols.

Ebeltoft har også haft en forholdsvis stor befolkningstilvækst i løbet af de sidste 12 år. Beliggenhed ved vigen, naturen, landskabet, den historiske bykerne, kulturelle aktiviteter og kulturinstitutioner gør byen attraktiv som bosætningsområde. Overnatningskapacitet og trafikforbindelser understøtter sammen med internationale virksomheder og kulturinstitutioner nogle af byens stærke sider, der giver sig udslag i mange besøgende turister og muligheder for placering af forskellige virksomheder med tilknytning til netop turismen. I den forbindelse er områdets muligheder blevet forøget med udnævnelsen af Nationalpark Mols Bjerge. Andre erhvervsmuligheder er også oplagte. Ikke mindst udvikling af kreative erhverv og uddannelsesinstitutioner, som der allerede er en del af i byen og dens omegn.

Landsbyerne og det åbne land. Syddjurs er en klassisk landkommune, hvor en stor del af kommunens befolkning bor uden for de større byer. Vores smukke natur og hyggelige landsbyer er med til at skabe attraktive rammer om det gode liv. Landdistrikterne er en uvurderlig ressource, som skal udnyttes og udvikles. SF vil arbejde for at få skabt en decideret landdistriktspolitik for Syddjurs Kommune.

Vi mener, at der i de enkelte lokalsamfund skal være:

- Gode rammer for bosætning, herunder mulighed for nye udstykninger også i landsbyerne.
- Et attraktivt og mangeartet fritids- og kulturliv - med blandt andet de lokale foreninger og forsamlingshuse som omdrejningspunkt.
- En god offentlig service – herunder dagpleje, institutioner, skoler og plejehjem indenfor overskuelig afstand.
- Effektiv dækning med mobiltelefon- og internet over hele kommunen.
- Gode muligheder for at etablere små og mellemstore virksomheder inden for blandt andet kreative fag, håndværk, handel, fødevareproduktion og service - også i overflødige landbrugsbygninger.
- *Bogbussen* skal styrkes, så den igen dækker hele kommunen.

På landet er forsamlingshusene et vigtigt element i at opretholde livet og sammenholdet i de enkelte lokalsamfund. De skal derfor fortsat understøttes både med tilskud til arrangementer og tilskud til vedligeholdelse.

Lime-Skørring, Feldballe-Tåstrup og Knebel har hver på deres måde en god udvikling og en ret stor befolkningstilvækst. Årsagerne er forskellige. Det kan være naturen, miljøet, placering, men også livet omkring skolen og foreningslivet. Det kan være et engagement i samarbejdet med kommunen om planlægning. Alt sammen noget som kan give inspiration til andre. SF vil arbejde for at understøtte sådanne aktive miljøer i lokalområderne.

Syddjurs - en grøn kommune.

Syddjurs har tilsluttet sig Naturfredningsforeningens krav om reducere af CO₂, og er indgået i en EU borgmesterpagt om nedsættelse af kommunens CO₂ udslip. Rundt om i hele kommunen er der lavet miljøforbedringer på kommunale ejendomme så energiforbruget reduceres væsentligt, og der stilles store krav til energiforbruget i nybyggeri, kommunalt som privat.

Internationalt udsyn.

Man kan ikke lede en moderne kommune uden at arbejde aktivt for kommunale betingelser og samarbejdsmuligheder i EU og internationalt. SF's borgmester har været på forkant med at se fordele for Syddjurs i Kommunernes Landsforening, EUs regionaludvalg. Denne internationale vinkel ser vi gerne udviklet, og vi glæder os over, at huse internationale uddannelsessteder som Kalø Økologiske Landbrugsskole, Højskolen på Kalø og Filmhøjskolen.

Kommunen ud til borgeren

Det har været nødvendigt at centralisere en række funktioner i kommunen i forbindelse med den økonomiske genopretning. Nu skal vi videre. Ny teknologi og flexible arbejdsmodeller for kommunens ansatte skal bringe flere funktioner ud til borgerne. Mødefaciliteter på biblioteker o.lign. , videokonferenceudstyr og reviderede arbejdsgange vil kunne gøre det muligt at flere servicefunktioner kommer til at foregå tæt på der, hvor borgerne bor og kommer til dagligt.

SF går til valg på at der sættes et systematisk udviklingsarbejde i gang, så Syddjurs Kommune i løbet af næste valgperiode bliver pionér på dette område.

Medarbejdersikkerhed og udnyttelse af medarbejdernes erfaringer og ideer skal prioriteres højt i udviklingen af de konkrete forslag.

Trafik

Kommunen har fået sin cykel- og gangsti plan, der har kortlagt alle stier i kommunen og analyseret potentialet og benyttelsesgraden for nye stier. Det er et glimrende værktøj til den fremtidige prioritering. Vi vil i SF arbejde for at opprioritere de stier, der skaber en sikker adgang til vore skoler og fritidsaktiviteter. Eksempelvis ved Rosmus Skole og Ådalsskolen, i Rønde og Thorsager er der et stort behov for at få skabt sikre skoleveje.

I SF ønsker vi, at den kollektive trafik styrkes, så kommunen kommer til at hænge bedre sammen. Det er ikke mindst vigtigt, når flere af de kommunale tilbud er centraliseret i den ene eller anden ende af kommunen. Især er det vigtigt, at der etableres en gennemgående rute mellem Hornslet og Ebeltoft.

I SF vil vi arbejde for, at der nu kommer en generel opgradering af Grenaa-banen. I samspil med den kommende letbane giver det øgede muligheder for bosætning, erhvervsliv, uddannelse og arbejde. Stationerne skal være et knudepunkt for trafikken, hvor der skal være rigelig mulighed for parkering af cykler og biler.

SF har arbejdet meget for at få indført Midttrafiks flextur-ordning i Syddjurs. Vi ser det som et stort løft af levevilkårene i de tyndt befolkede områder. Ordningen kan være med til at skabe en øget mobilitet blandt borgerne og sikre, at det er muligt at bo på landet uden at have en bil.

Natur og Bæredygtighed

SF går til valg på, at Syddjurs Kommune skal i front som en af Danmarks *grønne kommuner*.

Dette er ikke bare for at være ”grøn”, men det er fordi

- det gør kommunen mere attraktiv for bosætning og turisme
- vi tager ansvar for at bevare rent drikkevand, en alsidig og bæredygtig natur også for de næste generationer
- vi tager vores del af det globale ansvar for klima og miljø
- det faktisk kan give en mere økonomisk drift på sigt
- det skaber nye arbejdspladser
- og det gør os stolte af vores kommune

SF vil arbejde for

- genindførelse af stop for brug af sprøjtegifte på kommunale arealer.
- en restriktiv politik i områder med værdifuld natur.
- stop for brug af sprøjtegifte og næringsstoffer på arealer, hvor der udvindes drikkevand.
- en fortsat stor indsats i forhold til at mindske udvaskningen af næringsstoffer til vore vandløb
- kommunen skal gå forrest i forhold til at skabe den bedst mulige natur på de kommunalt ejede arealer
- tildeling af kommunale miljøgodkendelser skal som udgangspunkt bygge på et forsigtighedsprincip ved vurderingen af forurening og anden påvirkning af miljøet.

- og et generelt mere varieret landskab i kommunen og flere spredningskorridorer, vandhuller, der vil kunne være med til at forbedre forholdene for blandt andet markvildtet
- at bevare og udbygge Naturcenter Syddjurs. Formidling, der kan være med til at skabe naturforståelse og miljøbevidsthed overfor vores yngste borgere, er et meget vigtigt redskab i forhold til at sikre vores ressourcer på den lange bane. Derfor hilser vi det også særdeles velkommen, at flere af vores skoler og institutioner sætter fokus på klima og energibesparelser i hverdagen på skolen.
- et styrket Grønt Råd, der kan komme med konkrete anbefalinger i forhold til den politiske proces indenfor natur-, miljø-, -klima og energispørgsmål.

Naturbevaring og naturgenopretning

Syddjurs kommune er kendetegnet ved en fantastisk natur, der ikke bare rummer spændende og unikke landskabstyper, men også sjældne biotoper med tilhørende unik flora og fauna. Vi har således adskillige truede arter, nogle af dem så sjældne at de stort set ikke findes på -andre lokaliteter i Danmark.

Derfor er det af største vigtighed, at vi værner om disse sjældne arter ved at vedligeholde og udvide de arealstyper, der er nødvendige for arternes overlevelse. Denne opgave varetages i dag i et samarbejde mellem kommunen, naturstyrelsen og forskellige lodsejere. Et samarbejde der er yderst vigtigt at vi fra politisk side forsat understøtter og styrker.

Opgaven er umådelig vigtig, både ud fra et langsigtet naturbevarelsessynspunkt og ud fra et mere kortsigtet erhvervsmæssigt synspunkt. En stor del af kommunens indtægter kommer fra turismerelaterede erhverv, og undersøgelser viser, at turisterne primært vælger Syddjurs som destination på grund af vores smukke natur.

SF vil i den kommende periode:

- Arbejde for genetablering af Kolindsund.
- Arbejde for at bevare vores følsomme naturtyper og sikre biotoperne for kommunes truede arter.
- Sikre offentlig adgang til de arealer, der kan tåle det.
- Støtte en udvidelse af Nationalparkens areal med visse særlige naturområder
- Øge samarbejdet med eksterne partnere.

Klima og energi

Vi ser en stor udfordring i den globale opvarmning. Hvis ikke vi får bremset den vil det få uoverskuelige konsekvenser for mennesker, natur og økonomi. Derfor skal det globale udslip af CO₂ og andre drivhusgasser vendes til nedadgående kurve indenfor de næste 10 år. Og kommunen både kan og skal gå aktivt ind i denne udvikling. SF har været drivkraft bag en række initiativer som allerede er igangsat i Syddjurs Kommune:

Energibesparelser i Syddjurs Kommunes egne ejendomme er godt i gang; Syddjurs har en varmeplanlægning, der har til formål at fortrænge olie og andre fossile brændstoffer som primære varmekilder til fordel for vedvarende energikilder; skolerne har skærme, der løbende viser energiforbruget; gadelamper er udskiftet til lavt energiforbrugende LED-lamper; Djurslands største solcelleanlæg er installeret på Ådalsskolen – sammen med landet største luft til vand varmepumpesystem: vedtaget

ansættelse af energikonsulent; tiltrådt EU's borgmesterpagt; indgået en partnerskabsaftale med Nrgi; blevet en af DN's klimakommuner og har ansat en klimakoordinator.

SF vil arbejde for en fortsættelse og styrkelse af denne indsats i den kommende periode:

- Intensivere energibesparelser på kommunal drift.
- Øge anvendelse af vedvarende energi i kommunal drift, således at el- og varmforsyning er baseret på vedvarende energi i 2035.
- Øge befolkningens information om og engagement i en bæredygtig udvikling ved afholdelse af årlige klimakonferencer i samarbejde med grønne organisationer og virksomheder.
- Anskaffe el-biler eller biogas-biler, når kommunale biler skal udskiftes.
- Træffe beslutning om nye lokalvarmeområder og udvidelse af eksisterende og tilslutningspligt i samarbejde med de lokale værker.
- Uddannelse af lokale klimafamilier i landsbyerne. I kommunens 10 største byer udvælges en række 'klimafamilier' eller 'klimaambassadører', som via uddannelse/kursus, får kvalifikationer til at modtage gæster og vise lokale energi- og klimaprojekter frem. Disse familier skal også fungere som lokal know-how og tilbyde andre familier rådgivning om ny energiteknologi og CO2-aktiviteter.
- Øge energibesparelser og anvendelse af vedvarende og fornybar energi i virksomheder og private husholdninger ved information og rådgivning i samarbejde med NRGi.
- Støtte etablering af vedvarende energiproduktion i kommunen: solcelleanlæg, vindmøller, biogasanlæg og andre vedvarende energianlæg baseret på størst mulig lokal medejerskab og gerne placeret i tilknytning til eksisterende anlæg eller infrastruktur.

Økologi og bæredygtighed

SF ser gerne, at flere landmænd omlægger til økologi og støtter en fortsættelse af kommunens aktive indsats for at motivere flere landmænd til at lægge om til økologisk drift.

SF vil arbejde for, at de offentlige institutioner, kantiner og Djurs Mad anvender økologiske råvarer

Vi vil arbejde for, at Syddjurs udarbejder en konkret målsætning og politik med større bæredygtighed og mere økologi i kommunen

Syddjurs kunne i fremtiden blive og markedsføre sig selv som Aarhus' økologiske køkkenhave og fødevarerleverandør – den korte afstand mellem producent og forbruger kan blive et stort aktiv for alle parter.

SF ønsker mere samarbejde med Kalø Økologiske Landbrugsskole. Skolens store viden om økologisk produktion og økologisk køkkendrift kan bruges som inspiration til kommunens drift af egne arealer og i forhold til de kommunale køkkener.

En del af denne grønne dagsorden skal være at støtte netværk af lokalt producerede fødevarer og at øge anvendelsen af økologiske fødevarer i Syddjurs Kommune.

Vi vil i den kommende periode arbejde for:

- En økologisk politik/målsætning for kommunen.
- Et øget samarbejde med Kalø Økologiske Landbrugsskole.
- Anvendelse af økologiske fødevarer i kommunens institutioner og hos Djurs Mad
- At markedsføre Syddjurs som Århus' økologiske fødevarerleverandør.
- At styrke iværksætterier indenfor økologi og bæredygtighed.

Job og Vækst i Syddjurs

SF vil styrke de lokale virksomheder

Der findes mange små og mellemstore virksomheder i Syddjurs Kommune. Der er fortsat et fremtidsperspektiv i at satse på disse virksomheder med det, man traditionelt har været gode til. Men fremtiden kalder også på opfindsomhed og nye løsninger i det eksisterende erhvervsliv. En kommune sætter mange anlægsarbejder i gang og langt de fleste sendes i udbud. Der er også andre opgaver, hvor byrådet vurderer, at et udbud vil være det bedste i den situation. Det kunne være en givtig ide, at Syddjurs Kommune støttede og tog initiativ til at oprette netværk af lokale håndværkere, så de har bedre muligheder for at byde på anlægsopgaver større. Kommunen skal gå i brechen for, at alle virksomheder og borgere har adgang til effektivt internet og mobildækning.

SF støtter op om iværksætterne

Syddjurs Kommune har i den forløbne periode haft forholdsvis mange, der har startet ny virksomhed. Overlevelsen har været over gennemsnittet, sammenlignet med andre kommuner, men endnu flere skulle gerne fortsætte. Derfor vil SF også arbejde for at understøtte denne del af erhvervslivet. Her er Syddjurs Udviklingspark en god mulighed, der kan fungere som en rugekasse for ideer om og udvikling af nye virksomheder. Netop en udviklingspark er vigtig i denne startfase, idet der her er mulighed for sparring og netværksetablering.

Styrkelse af efteruddannelsesmuligheder

En nødvendighed for udvikling og fornyelse er gode muligheder for efter- og videreuddannelse. Dette er måske mere et landspolitisk spørgsmål, men de gode lokale muligheder, der er på Djursland, kan i høj grad bruges i den forbindelse. De netværk, der er mellem de forskellige uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet, skal bruges og udvikles.

Der skal være en hurtig, kvalificeret og smidig myndighedsbehandling

Der skal være en enkel og overskuelig indgang for erhvervslivet til Syddjurs Kommune.

Det gælder også, når en iværksætter henvender sig, så man hurtigt kan skaffe sig et overblik over erhvervsgrunde, muligheder i form af konsulentbistand og rugekassemiljøer.

Turismen skal udvikles

Turisme i bred forstand er en særdeles vigtig del af erhvervslivet i vores kommune. Listen over natur, kultur og oplevelsesattraktioner i det hele taget er lang og varieret. Det giver mulighed for en fokuseret satsning på *grøn turisme i Syddjurs Kommune*. Der skal i overensstemmelse med Visit Danmarks intentioner fortsat arbejdes med et projekt om at brede turismen ud til en større del af året.

SF vil i den kommende periode arbejde for

- Videreudvikling af Syddjurs Udvlingspark
- At udvirke og udvikle netværk mellem lokale håndværkere, så de får bedre muligheder at byde på større opgaver
- At støtte netværk om lokalt producerede fødevarer
- At fremme grøn turisme

Et arbejdsmarked for alle

SF i Syddjurs vil arbejde for et rummeligt arbejdsmarked. Arbejde er noget af det mest identitetsskabende i dette samfund. Der skal være plads til alle. Derfor kan der også være flere forskellige sociale og samfundsmæssige situationer, hvor det er nødvendigt med en ekstraordinær indsats.

Kommunerne har overtaget jobcentrene og dermed ansvaret for alle ledige. Desværre lægges der i love og regler op til en voldsom bureaukratisering og registrering. Indsatsen skal i stedet præges af større faglighed og en indsats rettet mod den enkelte borger og jobmulighederne. Her er det vigtigt med inspiration og ideudveksling med andre jobcentre, som har fundet bedre og enklere måde at løse opgaven på.

Samspillet mellem beskæftigelses-, erhvervs- og uddannelsespolitik skal styrkes.

Kommunens social- og beskæftigelsesafdeling skal være klædt på til at skaffe fleksjob og job på særlige vilkår på baggrund af gældende lovgivning og samtidig være i et tæt samarbejde med det private arbejdsmarked.

Kommunen skal ligeledes gå foran med ansættelse af handicappede.

Ældre medarbejderes viden og kvalifikationer er en værdifuld ressource for en kommune. Derfor skal en fastholdelses- og seniorpolitik fremmes i Syddjurs Kommune. Der skal gøres en særlig indsats for at få unge arbejdsløse i uddannelse eller beskæftigelse.

Socialøkonomiske virksomheder er en alternativ mulighed for at få løst væsentlige samfundsopgaver og skabe nye job. Dette er virksomheder, der drives på markedsvilkår - men uden profitmotiv - i løsning af samfundsnyttige opgaver og stræber efter at ansætte personer, der ellers har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet. SF vil arbejde for at denne virksomhedstype fremmes gennem aktiv støtte fra kommunens erhvervsafdeling til udvikling og søgning af støtte mm.

SF vil i den kommende periode arbejde for

- At udvikle en fastholdelsespolitik
- En forenkling og begrænsning af de administrative opgaver i jobcentrene
- At søge ideer og inspiration fra andre jobcentre
- En styrket indsats for at skaffe ledige i ordinære job
- At støtte etablering og udvikling af socialøkonomiske virksomheder

Børn og Unge

Syddjurs skal kunne tilbyde et attraktivt uddannelsesmiljø, hvor både de stærke og de svage elever har mulighed for en god skolegang. Kvaliteten i de kommunale børneinstitutioner og folkeskoler skal prioriteres højt og være til at se. Det vil være en medvirkende motivation for tilflytning til kommunen.

Et sammenhængende tilbud til børn og unge.

Et godt samfund tager vare på sine børn, værdsætter deres forskellighed, nysgerrighed og sårbarhed. Børn har brug for tid og plads til at udvikle sig. Der skal være plads til leg, bevægelse og udvikling i spændende og trygge omgivelser.

Kreative børn bliver til kreative voksne!

SF går ind for at tilbyde børnene et trygt og godt børneliv fuld af oplevelser, aktiviteter, leg og læring. Det skal bidrage til at stimulere børnenes fantasi, kreativitet og sproglige udvikling.

Der skal være plads til udfoldelse både ude og inde og bevægelse og motion skal være et dagligt tilbud til alle børn. Derfor er *Skovbørnehaver* et populært. Vi ønsker, at alle vore institutioner inddrager naturen som et vigtigt aktiv i deres virke.

Vi skal have store ambitioner på børnenes vegne og vore daginstitutioner skal til stadighed udvikle deres tilbud til børnene, så de med udgangspunkt i de pædagogiske læreplaner arbejder med mål for læring for alle børn, også de udsatte og sårbare. Vi skal have rummelige og inkluderende læringsmiljøer i vore daginstitutioner.

SF ønsker at også daginstitutionerne får en IT-visionsplan og et mål for, hvordan f.eks. tablets og andre elektroniske hjælpemidler kan indgå i børnenes læring.

SF går ind for kvalitetsmålinger og forældretilfredshedsundersøgelser til at understøtte arbejdet med kvalitet i vore daginstitutioner og i dagplejen.

Vi ønsker, at der arbejdes for gode overgange mellem daginstitutionerne og skolerne og at begge parter indgår i forpligtende fællesskaber til at skabe sammenhæng i børnenes liv.

Det er SF's mål at fortsætte udbygningen af børnehuse, hvor mindre institutioner samles i tæt tilknytning til skolerne. Det giver en god overgang til skolen og er med til at skabe sammenhæng i børnenes liv. Vi ønsker udbygning med vuggestuepladser i forbindelse med kommende renoveringer.

I SF bakker vi op om en stærk og velfungerende *dagpleje*. Dagplejen høster tårnhøje scorere i tilfredshedsundersøgelserne og er en meget efterspurgt vare blandt borgerne. Dagplejen og vuggestuerne har hver deres styrker. Eftersom børn er forskellige og dermed har forskellige behov er det vigtigt, at også kommunens tilbud er forskellige. Vi mener derfor, at der skal være mulighed for at vælge mellem dagpleje og vuggestuer.

SF-Syddjurs vil arbejde for

- at vi bibeholder vores pasningsgaranti.
- at der sker en fortsat udbygning med børnehuse.
- at daginstitutionerne får en IT-visionsplan.

- at fastholde normeringen i daginstitutionerne.

Folkeskolen

SF vil skabe en faglig stærk folkeskole, hvor flere børn lærer mere.

En skole, der erkender at, vejen til at lære er forskellig fra barn til barn, men at der læres bedst i et fællesskab.

En rummelig skole, hvor der arbejdes med inklusion af flest mulige elever i normalklasserne.

Vi vil arbejde på, at få skole og fritid til at gå op i en højere enhed. Det betyder, at SFO/juniorklub skal arbejde meget sammen med skolen for at tænke leg, bevægelse og naturoplevelser ind i hverdagen.

Musikskolen, idrætsforeninger, junior- og ungdomsklubber skal søges inddraget i at blive en del af børnenes hverdag. Den største udfordring ligger i at tænke barnets hverdag som en enhed..

SF ønsker en folkeskole, der bygger på tillid og opbakning fra forældrene til et fagligt dygtigt og veluddannet personale. Med tiden kan meget af undervisningen foregå via tablets o.lign.. Det vil give mulighed for en tidssvarende og differentieret undervisning, samt begrænse omkostningerne til indkøb af bøger og andet materiale. For at udnytte disse nye muligheder vil SF satse på en omfattende *efteruddannelse* af lærerne.

SF anser den eksisterende skolestruktur i Syddjurs som hensigtsmæssig. SF er derfor *imod lukning af skoler*.

Overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne er særdeles vigtig. Hvis målet om, at 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse, skal nås, kræver det en god dialog mellem folkeskole og alle ungdomsuddannelser samt åbenhed, vejledning og brobygningskurser.

SF-Syddjurs vil arbejde for

- en faglig stærk folkeskole.
- fortsat udvikling af den digitale undervisning.
- at kreativitet og bevægelse styrkes.
- at naturoplevelser gøres til en væsentlig del af opholdet på skolen

Ungdomspolitik

I SF tror vi på, at en investering i ungdommen er en investering i fremtiden.

SF går ind for et organiseret fritidsmiljø, hvor de unge har mulighed for at udfolde deres kreative evner og deltage i forskellige arrangementer tilvejebragt af andre unge. Derfor mener vi, at det er vigtigt, at kommunen fortsat holder liv i ungdoms- og musikskolen og de forskellige aktiviteter, som de udbyder. SF ser gerne igangsættende og fortsat støtte til billedskole, dramaundervisning, dans og musikskole. Samtidig støtter vi op om de forskellige ungdomspolitiske tiltag, der er taget i forhold til Syddjurs Egnsteater, ”VærelZe 313”, herunder de koncerter m.m. der arrangeres for de unge; de udgør et væsentligt incitament for at komme tilbage til Syddjurs igen, når de unge har været ude.

SF bakker op om planerne om at skabe et *ungdomsmiljø i Rønde*. Vi mener, at ”huset” kan være rammen for en mangfoldig ungdomskultur, hvor forskellige aktiviteter kan appellere til den brede ungdom. Dermed opnås et dynamisk sammenhold imellem forskellige ungdomskulturer. Derudover tror også vi på, at en aktiv indsats i styrkelsen af de lokale idrætsforeninger ikke bare vil sørge for, at de unge holdes aktivt i gang, men også vil sikre nogle sociale fællesskaber. Derfor støtter SF favoriseringen af de 0 – 25-årige, når det drejer sig om foreningstilskud og aktiviteter, herunder den frivillige idræt.

For de 13 – 18-årige er ungdomsskole og ungdomsklub det mest omfattende og brugte fritidstilbud. Den nuværende struktur med fire distrikter fungerer godt og der skal fortsat være et tilbud om et højt aktivitetsniveau i vores ungdomsskole i Syddjurs Kommune. Ungdomsskolen er samtidig også stedet med en reel medindflydelse, der kan føre videre til en interesse for og aktivitet i vores demokrati, f.eks. ved oprettelse af et *Ungdomsråd*.

I SF ønsker vi at alle unge skal have en tryk ungdom, hvor forebyggelse af mistrivsel skal ske i et samarbejde mellem forældrene, kommunens SSP-samarbejde og de unge selv. Kommunen har et stort ansvar for at hjælpe, når de unge drages ind i kriminalitet, misbrug eller lignende og det er derfor vigtigt, at der skabes synlighed omkring SSP-arbejdet, således at såvel forældre som unge føler, at samarbejdet kan bruges, hvis de unge har problemer med behov for hjælp.

SF-Syddjurs vil arbejde for

- at styrke forebyggelsesarbejdet via SSP-samarbejde.
- at der oprettes et Ungdomsråd.
- at understøtte et alsidigt fritidstilbud.
- at udbygge støtte- og mentorordninger i skole og uddannelse samt bostøtte til udeboende unge.

Sundhed

Sundhed handler ikke kun om fiberkost og fitness. SF går ind for en helhedstænkning, hvor alle borgere kan leve et sundt liv med trivsel og livskvalitet.

I 2012 vedtog byrådet en sundhedspolitik, som vi i SF har sat tydelige fingeraftryk på. Det er blevet til en god og bredviftet indsats. Det er meget vigtigt, at vi i den kommende tid fortsat indarbejder sundhedspolitikken på tværs af politiske fagudvalg, og ind i de politikker som omhandler; børn, unge, ældre, arbejdsmarked, kultur, fritid, frivillighed, forebyggelse mv.

En stærk indsats indenfor sundhed og forebyggelse er en af de bedste investeringer, vi kan gøre. Det giver livskvalitet, når man er i stand til at bevæge sig og har energi til at være der for andre mennesker. Og her spiller et godt helbred ind både rent fysisk, men også den mentale sundhed.

Sundhed starter allerede i daginstitutionerne, hvor det er vigtigt at vores børn ikke bliver fyldt med farvestoffer og skadelige kemikalier.

Det er naturligt, at vi som kommune er aktive i forhold til at tilbyde borgerne hjælp til at holde op med at ryge, tilskynder til motionere, hjælper med til kostomlægning og hjælper de svage og udsatte grupper til et bedre liv.

Der er stadig stor social ulighed i sundhed. På landsplan har de højest uddannede borgere gennemsnitlig 10 flere leveår end ufaglærte. Derfor skal vi tilpasse vores tilbud og indsatser, så de passer til den enkeltes udgangspunkt og behov. Vi skal turde omfordele ressourcerne indenfor sundhedsområdet, så dem der har brug for lidt ekstra kan få det.

For SF er det helt afgørende, at samfundet funderes på solidaritet, ligestilling, fællesskab og socialt ansvar. Derfor har social-, handicap- og psykiatriområdet høj prioritet for SF.

Ældre

At blive ældre er ikke ensbetydende med, at man bliver sat ud på et sidespor. Mange ældre er i dag aktive og handlekraftige borgere, der bidrager med mange initiativer i vort samfund. SF ønsker at understøtte disse initiativer, så ældre medborgere er aktive medborgere til gavn for dem selv og andre.

Der skal være gode forhold og mange muligheder for aktiviteter på vore ældrecentre og caféer, og de ældre skal være medbestemmende, så de føler, at det er deres steder. Uddannelse og videreuddannelse af personalet skal prioriteres højt, såvel som arbejdsmiljøet.

I den forgangne byrådsperiode har vi indført projektet: Syddjurs træner for en bedre fremtid, der går ud på at tilbyde borgeren træning og vejledning med henblik på at genvinde tabte ressourcer, så den ældre kan blive længst muligt i eget hjem. Projektet bliver ført ud i livet i et tæt samarbejde mellem den enkelte borger og det kommunale personale, der har fået et uddannelsesmæssigt løft til blandt andet at varetage denne opgave.

Det giver en bedre livskvalitet og øget selvværd for den enkelte borger at kunne klare de daglige gøremål selv.

Men de ældre, der får behov for hjælp, omsorg og pleje, skal have den prompte. De skal kunne regne med en god, værdig og anstændig hjælp. Derfor vil SF sikre den størst mulige omsorg i kommunens tilbud til de ældre og gøre op med minut-tyranniet i hjemmeplejen.

Psykiatri

SF mener, at borgerne har krav på at blive hjulpet, så snart psykiske problemer måtte opstå. Det opsøgende arbejde skal styrkes. Vi accepterer ikke, at den sindslidende overlades til sig selv. Alle, der henvender sig i et af psykiatriens tilbud – eller til egen læge – skal hjælpes videre. Behandlingen af psykiske lidelser skal prioriteres på lige fod med den almene medicinske behandling.

SF ønsker, at kommunen sammen med regionen etablerer en fuldt udbygget distriktpsikiatri, som sikrer ambulante behandling af sindslidende borgere i bedring. Der skal være tilstrækkelige ressourcer – også i form af psykologbehandling.

SF går ind for oprettelsen af et døgnhus med faguddannet personale, der kan varetage en bred vifte af tilbud for de psykisk syge indenfor forebyggelse, hjælp og støtte. Vi ser stadig i Danmark at mange psykisk syge bliver udskrevet for tidligt eller har meget svært ved at blive indlagt fordi de ikke syge nok eller til fare for sig selv eller andre. Men de har det ikke godt nok til at kunne tage vare på sig selv – så her skal kommunen på banen. Hvis ikke vi kan få flertal for et egentligt døgnhus, vil vi arbejde for, at der etableres en døgnåben telefon, så den sindslidende hurtigt kan få hjælp og støtte, hvis det hele ramler.

Kommunen har også en opgave i forhold til hjælpe den psykiske syge ind på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet – eksempelvis gennem en mentorordning og samarbejde med socialøkonomiske virksomheder

Handikappede

SF tager udgangspunkt i FN's handicapkonvention. Man skal kunne leve et så godt liv som muligt og deltage i samfundet, socialt såvel som arbejdsmæssigt, på lige fod med jævnaldrende, uanset alder. Vores handicappede borgere skal have en kvalificeret hjælp og ligestilles med alle andre og sikres adgang til alle dele af samfundet.

Mennesker med handicap og forældre til børn med handicap skal sikres kvalificeret rådgivning og tilbud om støtte med udgangspunkt i den enkeltes/familiens behov

Det er en vigtig dagsorden for SF at sikre handicappede børn og unge lige og gode undervisnings- og uddannelsesmuligheder i hele kommunen. Et arbejde der kræver en indsats både kommunalt og på folketingsniveau.

Det er desuden vigtigt, at handicappede får en plads på arbejdsmarkedet i forhold til at varetage en arbejdsfunktion af mere eller mindre krævende karakter.

Rummelighed, medmenneskelighed og inklusion er ledetråden i SF's socialpolitiske arbejde.

Kultur

For SF er en *aktiv kulturpolitik* en hjørnesten i udviklingen af Syddjurs Kommune både som bosætningsområde, erhvervsområde og turistområde.

SF lægger vægt på en *bred kulturpolitik* – hvor folkeoplysning, idrætsliv og andre kulturaktiviteter tænkes sammen; fra børnekultur til voksenkultur, og fra amatører til professionelle. Syddjurs Kommune har stor tradition for at støtte det frivillige idrætsarbejde. Et velfungerende idrætsliv er for SF et vigtigt element i en forebyggende sundhedspolitik og et godt fundament for en udvikling af sociale fællesskaber for både børn og voksne. Derfor vil SF fortsat arbejde for en tilskudsordning, der favoriserer aldersgruppen under 25 år.

Bibliotekerne

SF ønsker at fastholde eller udvikle *biblioteksfunktionerne* i Ebeltoft, Rønde, Hornslet, Mørke og Kolind. Biblioteker er centrale i kulturformidlingen. Biblioteksfunktionen skal derfor udbygges til også at omfatte andre funktioner såvel kulturelle som f.eks. samarbejde med borgerservice.

SF vil genetablere *bogbusordningen* så den dækker hele kommunen som en vigtig del af serviceringen af vores landdistrikter.

SF vil styrke det igangværende samarbejde mellem Syddjurs Musikskole og Ungdomsskolen, ligesom SF vil støtte skoler for moderne dans, dramaskoler og Syddjurs Billedskole.

Biograferne i Hornslet og Ebeltoft skal fortsat modtage offentlig støtte.

SF vil arbejde for en udvikling af *teatermiljøet* i kommunen, både gennem støtte til børneteater og børnekulturfestivaler og til den lokale teaterforening for Syddjurs. SF støtter gerne egnsteateret og ser frem til samarbejdet mellem egnsteateret, teaterforeningen og andre aktører på ”teaterscenen” til glæde for hele befolkningen i Syddjurs Kommune.

SF vil arbejde for, at kommunen støtter op om det frivillige arbejde på kulturområdet. Det gælder kulturhuse og det gælder de mange borgerhuse og forsamlingshuse. De udgør et vigtigt element i at opretholde sammenhæng i de enkelte lokalsamfund. De skal derfor fortsat understøttes både med tilskud til arrangementer og tilskud til vedligeholdelse. Tilsvarende støtter SF bevarelse og udbygning af kolonihaver rundt omkring i kommunen.

Den *professionelle kunst i Syddjurs* skal synliggøres bl.a. gennem fortsat støtte til de eksisterende kunstforeninger i Rønde og Ebeltoft med kommunale midler, og tilsvarende aktiviteter skal sikres i de øvrige dele af kommunen, evt. med udgangspunkt i de lokale biblioteker. SF vil arbejde for flere og forbedrede udstillingsfaciliteter.

I det hele taget har Syddjurs et rigt kulturliv, der ikke mindst kommer til udtryk gennem flere hundrede foreninger og mange forskellige kulturinstitutioner, hvor masser af frivillige bruger tid, ildhu og kræfter på at skabe liv, aktiviteter og oplevelser for andre. Dette engagement er en stor styrke og aktiv i kommunens befolkningsmæssige og økonomiske udvikling.